

CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

41 – 2009 **Živa stoka**

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

7. oktobar 2009. Vol. 4, Broj 41 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Energija i proteini u smješama koncentrata	8

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Slaba ponuda prasadi

Trgovina prasadima u toku prethodne nedjelje uglavnom se obavljala na farmama. U Nikšiću i Baru je zabilježena najveća cijena prasadi 3,5€/kg žive mjere i u ponudi je bilo 20 grla u Nikšiću, a u Baru samo 4 grla. U Pljevljima cijena prasadi je bila najniža i iznosila je 3€/kg žive mjere u ponudi je bilo 10 grla. Na podgoričkoj stočnoj pijaci ponuda je bila najbolja sa 40 grla a cijena im se kretala od 3,2 do 3,3€/kg žive mjere, pa u odnosu na prošlu nedjelju bilježimo blagi pad cijene. U Bijelom Polju trgovina prasadima se obavljala na farmama i cijena im se kretala od 3 do 3,5€/kg žive mjere. U Beranama u ponudi je bilo 20 prasadi sa cijenom 3 do 3.3€/kg žive mjere.

Bar

Cijene žive stoke ove nedjelje nisu se bitnije mijenjale u odnosu na prethodnu. Ponude na pijaci nemamo, pa navedene cijene potiču sa farmi gdje se i obavlja trgovina. I dalje je solidna ponuda jagnjadi i jaradi, a zavisno od broja grla koji trgujemo opredeljuje cijenu, ako kupujemo po jedno grlo cijena je maksimalna.

Berane

Na stočnoj pijaci u Beranama ove nedjelje bila je loša ponuda žive stoke. Cjenovni trend i tražnja su bili na nivou od prošle nedjelje.

Nikšić

Cijene žive stoke u Nikšiću nijesu se mijenjale u odnosu na prošlu nedjelju, a najbolja je ponuda jagnjadi. Na stočnoj pijaci i dalje nema ponude.

Pljevlja

Na pijacama u Pljevljima, protekle sedmice bila je loša ponuda stoke. Trgovina se uglavnom obavljala na farmama odakle su i uzete cijene stoke. Najviše je u ponudi bilo jagnjadi, što je i za očekivati s obzirom da je u toku organizovani otkup. Dominantna cijena je 2,3€/kg žive mjere.

Bijelo Polje

U ponudi ove sedmice na stočnim pijacama u Bijelom Polju nije bilo bitnijih promjena, sa izuzetkom kod jagnjadi i jaradi, gdje je ponuda jagnjadi bila nešto lošija zbog organizovane prodaje na farmama, dok je kod jaradi bilo ponuđeno veći broj grla. Cijene su zadržale nepromjenjene vrijednosti.

Podgorica

Dobra ponuda stoke na podgoričkoj stočnoj pijaci. Najviše na ponudi je bilo jagnjadi oko 90 grla sa prosječnom cijenom od 2,3€/kg žive mjere. Teladi iz domaće populacije je bilo oko 25 grla sa cijenom od prosječno 3 € dok su prasad prodavana za 3,2€/kg žive mjere, težina prodavane prasadi se kretala od 25 do 35 kilograma. Ovog ponedjeljka su se prodavala i priplodne krave i to četiri grla HF rase sa cijenom od 500 do 1.000 € dok su melezi tri grla prodavani od 450 do 1.200 € (sa teletom).

CRNA GORA MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 1. do 7. 10. 2009. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.80 (2.80-2.80)	2.90 (2.80-3.00)	~	2.90 (2.80-3.00)	3.00 (3.00-3.20)	2.90 (2.85-3.00)
2	Telad 80-160 kg kg	3.00 (2.80-3.30)	2.60 (2.50-2.80)	2.70 (2.70-2.80)	3.00 (2.80-3.10)	2.80 (2.70-2.90)	3.10 (3.00-3.30)	2.87 (2.75-3.03)
3	Junad do 300 kg kg	2.20 (2.10-2.30)	~	1.70 (1.70-1.80)	2.20 (2.00-2.20)	2.00 (1.90-2.00)	2.20 (2.00-2.40)	2.06 (1.94-2.14)
4	Junad preko 300 kg SIM kg	~	~	~	~	~	1.60 (1.60-1.60)	1.60 (1.60-1.60)
5	Junad preko 300 kg kg	2.00 (1.90-2.00)	1.50 (1.50-1.70)	1.60 (1.50-1.70)	2.00 (1.80-2.00)	1.60 (1.50-1.70)	~	1.74 (1.64-1.82)
6	Krave za klanje SIM kg	~	1.20 (1.20-1.20)	~	~	~	~	1.20 (1.20-1.20)
7	Krave za klanje kg	1.00 (0.90-1.10)	1.00 (0.80-1.00)	0.90 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.20)	1.00 (0.90-1.10)	1.00 (1.00-1.10)	0.98 (0.87-1.08)
8	Prasad kg	3.50 (3.50-3.50)	3.00 (3.00-3.30)	3.20 (3.00-3.50)	3.50 (3.50-3.50)	3.00 (3.00-3.00)	3.20 (3.20-3.30)	3.23 (3.20-3.35)
9	Jagnjad kg	2.50 (2.50-3.00)	2.30 (2.20-2.30)	2.30 (2.30-2.30)	2.40 (2.30-2.50)	2.30 (2.30-2.30)	2.30 (2.20-2.40)	2.35 (2.30-2.47)
10	Ovce za klanje kg	~	~	~	~	~	1.60 (1.50-1.70)	1.60 (1.50-1.70)
11	Ovnovi kg	~	~	~	~	~	1.80 (1.70-2.10)	1.80 (1.70-2.10)
12	Jarad kg	3.50 (3.30-3.60)	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.30-2.50)	2.70 (2.70-2.70)	~	3.00 (3.00-3.10)	2.84 (2.76-2.88)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
13	Priplodne ovce grlo	~	100.00 (80.00-120.00)	~	100.00 (80.00-120.00)	~	100.00 (90.00-110.00)	100.00 (83.33-116.67)
14	Priplodne koze grlo	~	70.00 (50.00-90.00)	~	80.00 (70.00-100.00)	~	100.00 (85.00-120.00)	83.33 (68.33-103.33)
15	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,200.00 (1,000.00-1,400.00)	1,000.00 (900.00-1,000.00)	~	1,100.00 (950.00-1,200.00)
16	Priplodne krave SIM grlo	~	~	~	~	1,100.00 (1,100.00-11,000.00)	~	1,100.00 (1,100.00-11,000.00)
17	Priplodne krave HF grlo	1,150.00 (1,150.00-1,150.00)	~	~	1,300.00 (1,000.00-1,500.00)	~	700.00 (500.00-1,000.00)	1,050.00 (883.33-1,216.67)
18	Priplodne krave Smeđa grlo	~	~	~	~	1,200.00 (1,150.00-1,200.00)	900.00 (900.00-900.00)	1,050.00 (1,025.00-1,050.00)
19	Priplodne krave Melez grlo	650.00 (650.00-650.00)	600.00 (400.00-1,100.00)	750.00 (600.00-1,000.00)	750.00 (600.00-800.00)	750.00 (750.00-750.00)	750.00 (450.00-1,200.00)	708.33 (575.00-916.67)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / stoka, meso i mesne prerađevine

Prices for product group Stočni sajam-livestock market Tip cijene:

Geografska podjela: HR

Regije

U razdoblju: od 28.9.2009 do: 4.10.2009(Tjedan:40)

Uspoređeno s razdobljem: od 14.9.2009 do: 20.9.2009(Tjedan:38)

Proizvod	Tip	Istra, Primorje i Dalmacija			Kontinentalna Hrvatska			Hrvatska		
		Cijena	Stara	Razl.	Cijena	Stara	Razl.	Cijena	Stara	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	Min	24.00	24.00	0.00	21.00	20.00	1.00	21.00	20.00	1.00
	Max	30.00	28.00	2.00	30.00	30.00	0.00	30.00	30.00	0.00
	Prosjek	27.06	26.98	0.08	24.84	25.05	-0.21	24.91	25.10	-0.19
junica simental (za klanje)-heifer .	Min	----	18.00	-18.00	11.00	12.00	-1.00	11.00	12.00	-1.00
	Max	----	18.00	-18.00	14.50	14.50	0.00	14.50	18.00	-3.50
	Prosjek	----	18.00	-18.00	12.60	12.49	0.11	12.60	12.50	0.10
junica holstajn (za klanje)-heifer .	Min	----	----	----	10.00	10.00	0.00	10.00	10.00	0.00
	Max	----	----	----	12.00	11.00	1.00	12.00	11.00	1.00
	Prosjek	----	----	----	10.39	10.26	0.13	10.39	10.26	0.13
bik simental (>450kg)-beef .	Min	12.00	13.00	-1.00	13.00	12.00	1.00	12.00	12.00	0.00
	Max	18.00	19.00	-1.00	16.00	16.00	0.00	18.00	19.00	-1.00
	Prosjek	14.54	15.62	-1.08	13.95	14.04	-0.09	13.95	14.04	-0.09
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	Min	----	----	----	11.00	11.50	-0.50	11.00	11.50	-0.50
	Max	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	11.62	12.13	-0.51	11.62	12.13	-0.51
krava simental (za klanje)-cow .	Min	10.00	11.00	-1.00	3.00	4.00	-1.00	3.00	4.00	-1.00
	Max	10.00	11.00	-1.00	10.00	10.00	0.00	10.00	11.00	-1.00
	Prosjek	10.00	11.00	-1.00	6.85	6.84	0.01	6.85	6.85	0.00
odojak (25-35 kg)-piglets .	Min	20.00	20.00	0.00	11.00	13.00	-2.00	11.00	13.00	-2.00
	Max	20.00	23.00	-3.00	25.00	28.00	-3.00	25.00	28.00	-3.00
	Prosjek	20.00	21.94	-1.94	14.71	14.90	-0.19	14.71	14.90	-0.19
svinja (80-120 kg)-pig .	Min	12.00	11.00	1.00	10.00	9.50	0.50	10.00	9.50	0.50
	Max	18.00	18.00	0.00	15.00	16.00	-1.00	18.00	18.00	0.00
	Prosjek	16.86	16.84	0.02	11.71	11.33	0.38	11.74	11.36	0.38
krmača (za klanje)-sow .	Min	----	----	----	5.00	7.00	-2.00	5.00	7.00	-2.00
	Max	----	----	----	10.00	10.00	0.00	10.00	10.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	7.25	8.00	-0.75	7.25	8.00	-0.75
janjad-lambs .	Min	25.00	23.00	2.00	19.00	20.00	-1.00	19.00	20.00	-1.00
	Max	31.00	31.00	0.00	27.00	27.00	0.00	31.00	31.00	0.00
	Prosjek	26.74	25.57	1.17	21.64	22.12	-0.48	25.45	24.88	0.57
ovca (za klanje)-sheep .	Min	8.00	6.00	2.00	8.00	6.00	2.00	8.00	6.00	2.00
	Max	10.00	8.00	2.00	10.00	10.00	0.00	10.00	10.00	0.00
	Prosjek	9.00	7.00	2.00	8.09	7.14	0.95	8.24	7.12	1.12
jare-kid goat .	Min	----	----	----	20.00	22.00	-2.00	20.00	22.00	-2.00
	Max	----	----	----	26.00	26.00	0.00	26.00	26.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	24.74	24.90	-0.16	24.74	24.90	-0.16
ždrijebe-foal .	Min	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
	Max	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
konj-hors .	Min	----	----	----	9.00	11.00	-2.00	9.00	11.00	-2.00
	Max	----	----	----	11.00	12.00	-1.00	11.00	12.00	-1.00
	Prosjek	----	----	----	10.00	11.50	-1.50	10.00	11.50	-1.50

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,4 Kuna)

Izvor: TISUP

COMMISSION EUROPEENNE

Direction générale de l'Agriculture

D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture

CENE STOKE ZA KLANJE U EU

CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE

PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES
MARKET PRICES - MEMBER STATES

Datum

od: 21.09.09

do: 27.09.09

(EURO/100kg PC/DW)	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednj						
Junad U2	334.9	306.1	326.0	313.8	436.4	331.3	342.0	298.9	370.2	229.9	353.2	334.8	319.2	271.9	355.9	307.9	292.4	362.6	278.1	301.6	348.6	-2.16													
Junad U3	313.5	300.0	327.6	310.7	425.9	328.8	328.0	299.9	371.0	328.3	328.3	327.4	320.6	270.1	348.9	307.5	297.1	302.0	308.1	333.3	197														
Junad R2	294.5	243.9	291.7	308.1	308.8	283.6	423.2	273.5	308.0	285.3	322.5	174.7	190.9	338.9	293.6	310.2	255.5	341.9	249.9	300.4	283.5	337.8	273.0	292.7	308.1	285									
Junad R3	266.2	282.1	311.9	303.7	418.9	315.2	302.0	295.5	361.1	198.4	304.4	290.0	298.6	313.6	257.9	337.9	302.2	287.0	338.7	273.2	293.6	34.2	-0.76												
Junad O2	248.0	236.6	267.4	279.9	274.0	208.8	387.2	223.6	266.0	263.5	283.0	287.0	157.1	183.7	281.4	250.9	290.0	263.7	284.0	240.4	280.4	283.4	248.3	248.3	274.9	259.4	-0.72								
Junad O3	231.2	234.6	259.5	277.6	275.1	237.9	392.2	293.2	261.0	285.9	278.7	287.0	163.5	193.4	279.2	246.5	290.0	268.8	292.2	246.2	324.8	224.8	288.0	281.4	291.0	255.4	277.9	0.49							
Junad	304.8	235.9	282.9	284.6	297.8	216.9	410.6	299.6	309.7	290.5	354.4	287.0	168.9	188.8	338.7	250.5	285.3	314.1	250.5	339.2	238.5	299.0	281.3	291.3	261.7	287.4	310.2	0.25							
Bikovi R3	277.7	210.7	273.5		223.0	241.7		223.0	241.7		272.4	259.0		193.7		272.4	259.0		272.4	259.0		285.2					251.7	-4.07							
Bikovi	277.7	210.7	273.5		223.0	241.7		223.0	241.7		272.4	259.0		193.7		272.4	259.0		272.4	259.0		285.2					251.7	-4.07							
Goveda U2					344.0	289.0					377.7											271.2	308.5				316.4	-4.58							
Goveda U3					344.0	285.3					352.8												310.1	313.9				313.9	-3.49						
Goveda U4					323.0	284.0					325.2												308.2	305.7				305.7	-6.41						
Goveda R3					257.5	329.5	293.7				327.4												257.2	304.0				293.2	-2.78						
Goveda R4					297.8					291.0	277.8												242.3	306.0				286.8	-4.50						
Goveda O3					239.7	269.8	261.0	219.6		254.0	285.5												198.3	299.0				270.9	-2.50						
Goveda O4					236.4					249.0	285.5												242.7	295.4				283.3	-4.62						
Goveda					250.1	269.3	266.4	219.6		284.1	273.1												198.3	299.0				283.3	-4.62						
Krave R2	289.0				303.0					267.5												198.5					239.9	0.99							
Krave R3	258.1				226.1	243.2	239.1	163.0		201.2	307.0	235.3	230.4			297.8	174.8					222.3					237.3	-1.46							
Krave R4					224.0	240.5	239.5			265.0	291.0	233.7			160.7	171.2						223.0					237.3	-3.21							
Krave O2	226.6	174.9	202.7	202.2	212.3	161.9	189.7	186.9	246.0	217.6	166.3				147.7	154.9	245.0	167.3				187.5	169.9	203.0	171.2	160.3	230.1	207.2	-1.07						
Krave O3	221.7	175.0	203.1	219.8	217.3	168.5	167.6	173.0	251.0	223.7	206.1				160.4	165.4	246.3	164.6				188.0	203.0	181.2	161.7	225.0	218.1	-1.75							
Krave O4	214.6	180.5	200.1	210.3	223.7	164.4	176.7	167.1	243.0	224.4					152.1	170.8	192.4					187.0	167.0	165.4	188.6	204.2	221.7	-2.75							
Krave P2	196.9	188.5	186.5	149.2	171.3	160.5	147.4	185.0	166.8	164.8	164.8	167.0	143.2	153.2	228.0	175.0						166.6	160.8	165.0	187.9	175.3	179.3	-0.82							
Krave P3	175.6	177.9	149.3	184.0	183.3	147.5	165.8	172.5	221.0	216.3	184.3	167.0	149.7	166.7	234.3	177.2						206.6	152.0	166.6	180.5	198.1	185.7	-0.80							
Krave	223.8	161.6	167.6	186.0	212.2	162.1	185.2	184.3	249.7	219.7	186.1	167.0	147.5	161.7	258.8	166.5						173.9	201.0	175.4	161.0	160.8	200.5	-1.42							
Junice U2	355.5				285.0	309.9				291.1	385.0	295.6	399.5		352.8							360.0					308.1	-2.37							
Junice U3	334.0				236.1	317.1	303.1			316.6	380.0	296.6	389.0									275.1					316.6	0.05							
Junice R2	283.0	220.9	241.3	253.4	298.3	202.1				260.8	316.0	283.7	340.1		335.4							343.8					296.0	-2.74							
Junice R3	271.0				237.5	290.8	293.3			412.0	291.6	316.0	285.7	395.3		162.5	328.2					286.1	228.7	291.1	264.0	302.9	308.5	2.18							
Junice R4					231.2	295.0	282.9			251.3	295.0	285.1			189.5							225.3					303.2	-4.46							
Junice O2					210.5	222.1	229.6	213.4	266.9	250.0	266.9	223.6			144.9	165.8	212.7	189.6				329.7	227.5	254.1	208.0	242.3	216.2	279.7	-1.38						
Junice O3					213.7	221.8	238.5	228.4	210.1	375.9	282.0	265.0	269.5	226.9		151.7	176.3	252.4	180.4				221.2	237.8	216.5	238.9	238.1	289.0	-3.26						
Junice O4					204.8	246.2	228.7	207.1		302.3	258.0	269.7			166.5							224.3	208.4	197.1	222.8	242.3	293.1	270.4	-3.72						
Junice	316.2	213.8	225.8	267.0	267.4	211.1	380.9	290.4	332.9	279.5	373.4	244.0	149.4	179.3	357.7	180.0	262.0	261.0	289.4	218.9	342.3	226.6	267.6	213.2	235.8	245.4	298.7	-1.43							
Polufke	251.6	204.1	239.4	243.1	258.2	188.4	367.1	278.0	278.7	284.1	329.6	164.4	177.3	305.3	206.9	168.8	175.7	220.6	305.6	205.7	288.7	12.1	241.9	235.0	284.5	272.9	-1.13								
Promena poslednje nedelje	-12	-13	-0.1	-0.7	6.6	0.4	10	0.6	-0.8	-2.5	-3.8	-3.8	-3.5	0.3	-2.7	-1.4	-16	0.8	0.8	-4.3	3.5	-6.2	-0.3	0.8	-6.2										

Izvor: EU Komisija

ENERGIJA I PROTEINI U SMJEŠAMA KONCENTRATA

Ugljeni hidrati su osnovni izvor energije u obrocima za krave. Oni čine između 50 i 80% suve materije hraniva biljnog porijekla. Postoje tri osnovne klase ugljenih hidrata:

- 1) jednostavni šećeri,
- 2) rezervni ugljeni hidrati koji se nazivaju još i nestrukturani i
- 3) strukturalni ili vlaknasti ugljeni hidrati.

Skrob je najrasprostranjeniji rezervni ugljeni hidrat. Sreće se u zrnavlju žitarica i nekim drugim hranivima (npr. krompir). Ukoliko u obroku nije zastupljena prevelika količina skroba, on se gotovo u potpunosti razlaže u buragu. Dio skroba koji izbjegne razlaganje u buragu može da bude svaren u tankom crijevu. I pored toga što je opšte prihvaćeno da se veći dio skroba razlaže u buragu, ima dokaza da kod krava hranjenih obrocima u kojima dominira kukuruz značajan dio skroba može da izbjegne razgradnju u buragu - kod visokomliječnih krava čak 35 kg na dan. Činioci koji utiču na obim razgradivosti skroba, a time i na količinu nerazgradivog skroba koji dopijeva do tankih crijeva su: prirodne osobine skroba iz različitih hraniva, obrada koncentrovanih hraniva (zrnavlja žitarica), brzina usitnjavanja čestica u buragu i brzina prolaska sadržaja kroz burag.

Hemijska priroda proteina pojedinih hraniva je činilac koji određuje stepen i brzinu razlaganja u buragu. Nепroteinska azotna jedinjenja brže se razgrađuju od pravih proteina, a među pravim proteinima podložniji razgradnji su albumini i globulini od prolamina i glutelina. Međutim, ta činjenica nije povoljna, s ob-

zirom da upravo albumini i globulini imaju najveću biološku vrijednost. Veza-ni-lignificirani protein je praktično nerazgradiv, kao i onaj koji je oštećen visokom temperaturom. Proteini sa disulfidnim vezama otporniji su na razgradnju od ostalih.

Ukupni proteini obroka se dijele na sljedeće frakcije:

A) neproteinski azot, NPN;

B) pravi protein razgradiv u buragu i

C) pravi protein u vezanom obliku koji je nerazgradiv i nedostupan za životinju. Frakciju „A”, odnosno neproteinska azotna jedinjenja čine amonijak, peptidi i amino-kiseline. Ona se u buragu veoma brzo hidrolizuju do amonijaka.

Proteini zastupljeni u stočnoj hrani mogu da se klasifikuju (prema njihovoj rastvorljivosti) na one koji su rastvorljivi u vodi - albumini, rastvoru soli - globulini, alkoholu - prolamini ili u rastvoru baza - glutelini. S druge strane, mogu da se klasifikuju prema njihovoj funkciji u biljci: enzimi, strukturalni protein, rezervni protein. U svježim, zelenim, hranivima oko 70-90 % ukupnog azota čine pravi proteini, a 10-30 % neproteinska azotna jedinjenja. Nasuprot tome, u siliranoj hrani (i to najprije u silažama i senažama leguminosa) količina neproteinskih azotnih jedinjenja je preko 50 %. U zrnastim, koncentrovanim, hranivima zastupljen je pretežno pravi protein, i to u ljusci, perikarpu ili samom sjemenu. U ljusci i perikarpu dominira strukturalni protein dok je u sjemenu najvećim dijelom zastupljen rezervni protein (80-90 %) - u aleuronskom sloju i endospermu.